

Västernorrlandsbladet

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA FÖRENING

Årg 13

1996

Nr 2

Västra Sveriges Genealogiska Förenings verksamhet 1995

Föreningens medlemmar samlades till ord vårmöte i IOGT-NTO:s lokal den 14 mars 1996 varvid styrelsens verksamhetsberättelse och bokslutet för det gångna året godkändes. Nedan följer verksamhetsberättelsen i sammandrag. Bokslutet på s 4.

Medlemmar: Föreningens totala medlemsantal utgjordes vid årsskiftet av 459 pers.

Styrelsen: Har haft 7 protokollförda sammanträden under året.

Möten och sammankomster: 268 pers. har deltagit i möten och sammankomster.

15.2 Kvällsbesök på Lödöse nya museum. En intressant afton med Sonya Jeffery som berättade om medeltidsstaden och guidade bland mångfalden av fynd.

15.3 Ordinarie årsmöte på Mariagården. Efter förhandlingarna föredrag av arkivarie Ulf Andersson: "Skarprättare i Göteborg." Frågestund.

25.4 Kvällsmöte på Mariagården. Arkivarie Gun Schönbeck visade bilder och berättade om den kände göteborgske stadsarkitekten Victor von Gegerfelt.

13.5 Vårutfärd med buss till Kinnekulletrakten under ledning av LarsOlof Lööf.

23.9 Invigdes föreningens nya lokaler på Postg 4 med ett välbesökt "Öppet hus".

19.10 Kvällsmöte i IOGT-NTO:s lokal Första Långg. 20. Rune Agårdh berättade hur det var "Att vara torpare i Bohuslän på 1800-talet" och visade bruksföremål.

18.11 Ord. höstmöte på Första Långgatan 20. Budgetförslaget för 1996 antogs, medlemsavgiften för 1996 höjdes till 125 kr. Den nya styrelsen se sida 2. Förhandlingarna efterföljdes av föredrag med bildvisning av arkivarie Kent Thornander: "Masthugget förr och nu."

Övriga verksamheter:

Torsdagsgruppen: Arbetet med notiser för landsarkivet fortsätter planenligt.

Registreringen: Fortsatt arbete m personbeståndet i VSGF:s släkttavlor.

Biblioteket: 507 besök under året, bokbeståndet nu drygt 4.700 volymer.

Julmarknaden: Traditionellt deltagande i Kronhuset.

Västernorrlandsbladet Utkom med 4 nr, varav nr 3 innehöll en ny medlemsförteckning

Styrelsen uttalar härmed sin stora tacksamhet för allt arbete och det stora intresse som medlemmarna nedlagt för föreningen under året samt för alla ekonomiska bidrag och gåvor som kommit föreningen till del under året.

HJÄRTLIGT TACK!

LarsOlof Lööf

UR INNEHÅLLET I NR 2/96

	sid
MÖTESKALENDER.	3
VSGF:s BOKSLUT 1995.	4
<i>LarsOlof Lööf</i> : EN OVANLIG SLÄKTBOOK, bokanmälan.	6-8
<i>Johan von Sydow</i> : HAVET VAR VÅRT LIV, bokanmälan.	8-9
EFTERLYSNINGAR.	10
<i>Per Liljeström</i> : KLOSTRET I EINSIEDELN, ett reseminne. . .	11-12
<i>LarsOlof Lööf</i> : FRÅN GAMLA GÖTEBORG.	13-15
<i>Annika E Hulander</i> : TRE SJÖKAPTENER del V.	16-20
<i>Johan von Sydow</i> : LANDET RUNT.	21-23

TORS DAGSGRUPPEN

som håller på med
registreringsarbete för lands-
arkivet i föreningslokalen,
träffas varje torsdag kl 10-14
15/2-9/5 och 12/9-5/12 1996.

☛ VÄLKOMNA TILL ÖPPET HUS!

- samma lokal, samma tider.
Kaffe till självkostnadspris
kl 11.45 - 12.30

VÄSTANBLADET

Postgatan 4, 411 13 GÖTEBORG

Tel 031 - 13 12 26 (torsd 10-14)

Postgiro 24 23 85-3

Ansv. utgivare: Per Liljeström, 0302-131 91

Vänskapen 3e, 443 34 Lerum

Redaktionskommitté:

Johan von Sydow, 031 - 40 69 27

Fagerängsgatan 3, 412 70 GÖTEBORG

Per Liljeström och Elisabeth Ahldin Dahl

Årsavg. utgör prenumerationsavg.=125-lår

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA FÖRENING

Styrelsen 1996

Ordf. LarsOlof Lööf, 031-24 16 15

Linnégatan 34, 413 04 GÖTEBORG

V.ordf. Tommy Näzell, 031-38 08 58

o bibl. Klarbärsv.18, 435 43, MÖLNLYCKE

Sekr. Annika E.Hulander, 031-51 65 72

Poesig 4, 422 41 HISINGS BACKA

Kassör Per Gösta Rinsell, 031-18 02 32

Hedlundsg 2-4, 413 21 GÖTEBORG

Klubbm.Stina Börjeson, 031-25 75 55

Segerlindsg 26, 416 53 GÖTEBORG

Övriga Elisabeth Ahldin Dahl, 031-36 56 43

Gryningsv 73, 433 48 PARTILLE,

Ingegärd Almqvist-Persson

031-28 37 29,

Karmosing 11, 421 65 V FRÖLUNDA

Harry Niklasson, 031-51 62 40

Berättelseg 20, 422 42 HIS. BACKA

Birgitta Matsson, 0300-412 13

Kornvägen 4, 430 33 FJÄRÅS

Suppl. Örjan Nordmalm, 031-20 57 27

Bohusg 24, 411 39 GÖTEBORG

Joel Holger, 031-40 59 30

Lilla Danska Vägen 2, 412 74 GBG

ISSN - 1102 - 4453

Tryck: PR-Offset, Krokslättis Fabriker 34,

Mölnadal

Offsettryck

vi möts

MEDLEM!

DU tänker väl på att det är DU som är föreningen.
Utan DIG blir det ingen verksamhet!

VÅREN 1996

ONSDAGEN DEN 10 APRIL KI 18.00 i IOGT-NTO:s lokaler på Första Långgatan. Föredrag av Fil dr Bertil Andersson: "Att vara Göteborgare på 1700-talet". Förtäring

LÖRDAGEN DEN 11 MAJ. Vårutfärd till Nya Älvsborg. Avresa från Lilla Bommen kl 11.00 - lunch - föredrag och visning av fästningen genom Övl Tor Backlund. Återresan kl 17.00 till Göteborgs centrum. Detaljprogram se VÄSTANBLADET nr 1. Subventionerat pris: 275 kr/person. ☛ **Bindande anmälan senast 10 april - inbetalningskort sändes efter sista anmäl. dagen.** Om resan blir inställd återbetalas betald avgift.

HÖSTEN 1996.

LÖRDAGEN DEN 21 SEPT. Höstutflykt med buss till Melleruds Museum.

ONSDAGEN DEN 23 OKT. KI 18.00 i IOGT-NTO:s lokaler på Första Långgatan. Föredrag av Hans Tiselius: Episoder från mitt barndoms Bohuslän. Förtäring.

LÖRDAGEN DEN 23 NOV. Höst- och Jubileumsmöte i Göteborgs Stadsmuseum, Ostindiska Huset.

Utförligare uppgifter om höstprogrammet meddelas i nästa nr av VÄSTANBLADET som utkommer i början av sept.

☛ **Anmälan om deltagande i möten eller utfärder görs senast tre dagar före resp program till Stina Börjesson tel 031-25 75 55 eller LarsOlof Lööf tel 031-24 16 15. Anmäl Er i så god tid som möjligt! Välkomna!**

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA FÖRENING

Göteborg

Postgiro
24 23 85 - 31/1 - 31/12 1995.Tillgångar:

Kassa	42:50
Banktillgodohavande	1.652:92
Postgiro	25.185:33
Böcker i lager	15.900:--
Årets förlust	268:72
	<u>43.049:47</u>
	=====

Skulder:

Balanserad vinst	502:49
Ständiga medlemmars fond	3.311:95
Personhistoriska fonden	8.693:28
Biblioteksfonden	5.720:85
Långströmska fonden	12.350:90
Förinbetalda medlemsavgifter	12.470:--

	43.049:47
	=====

Intäkter:

Årsavgifter	48.470:--
Landstinget, Bohusl.	6.000:--
" Älvsborg	4.151:--
Göteborgs Fritidsförvaltn.	1.216:--
Gåvor	6.160:--
Sveriges Släktforskarförb.	5.000:--
Lotterier	13.027:--
Biblioteksfonden	2.000:--
Möten och sammankomster	2.214:--
Försäljning: "Vem forskar Vad" 200:--	
" Övrig försäljn. <u>2.888:--</u>	
Räntor	1.048:73
Årets förlust	268:72

	92.643:45
	=====

Kostnader:

Hyror	39.113:--
Portokostnader	10.343:--
Expeditionskostnader	2.364:45
Tryckning av medlemsblad	19.410:--
Försäkringar	1.285:--
Föreningsavgifter	475:--
Telefon	2.325:--
Uppvaktningar	1.171:--
Sveriges Släktforskarförb.	4.158:--
Inköp av bokhyllor	11.999:--

	92.643:45
	=====

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknade, som utsetts att som revisorer granska Västra Sveriges Genealogiska Förenings räkenskaper för 1995, får härmed avgiva följande revisionsberättelse:

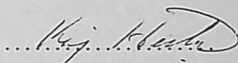
Vi har granskat styrelsens protokoll, årsredovisning och bokföring samt kontrollerat föreningens konton.

Räkenskaperna är förda med stor noggrannhet och omsorg och har till alla delar befunnits riktiga. Vi får därför tillstyrka att föreningens styrelse beviljas full ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning.

Göteborg den 22 februari 1996.

Johan von Sydow

Kaj Hector

Biblioteket växer!

Biblioteket är vår värdefullaste ägodel, både räknat i pengar och sett rent genealogiskt. Utan det som ryggrad skulle VSGF stå sig tämligen slätt ur forskningssynpunkt, därför är det alltid ett nöje att komma till Postgatan och upptäcka att fler delar den uppfattningen. (Som säkert de flesta av Er vet har jag inte möjlighet att vara där på dagtid, däremot försöker jag tillbringa åtminstone en kväll i veckan med registrering och sortering).

Jag vill på detta sätt tacka alla Er som till biblioteket under det gångna året skänkt böcker, tidskrifter, släktutredningar, avskrifter och annat för släktforskare så värdefulla gåvor. Inalles har det influtit 108 nummer (medlemsskrifter från andra förening inräknat).

Medlemmar och andra som berikat vårt bibliotek med gåvor under 1995 är: Ulf Andersson, Arne Berggren, Brattska släktföreningen, Gunnar I Ericson, Birgit & Fredrik Fränkel, Otto Fürst, Britt Hagman, Hans Karlsson, Inger Munck af Rosenschöld, Ingar Oijens och Elsa Sjö Dahl.

Tommy Näzell/Bibliotekarie

De gamle Munckar och Rosenschöldar. En släktkrönika.

Av Th Munck af Rosenschöld

Utg av Munck af Rosechölds släktförening 1988. (197 s Inbunden).

En ovanlig släktbok

Ett exemplar av denna bok kom för ett tag sedan till VSGF:s bibliotek. Som ett exempel på en något okonventionell släktbok är den utmärkt att här omnämna och något berätta om.

Vanligtvis är släktböcker upplagda med något slag av tabellverk eller familjeöversikt, detta för att hjälpa läsaren att orientera sig i familjernas mångfald - eller så är det helt enkelt avsikten med bokutgivningen. Här förhåller det sig annorlunda. Familjens historia är välkänd och detaljer av tabellarisk natur kan lätt inhämtas i Elgenstierna eller senare årgångar av adelsmatriklarna. Greppet som författaren tar är att mer fylligt berätta om några släktmedlemmar i fristående artiklar som formar sig till kapitel.

Bemärkta släktmedlemmar

Efter ett inledande kapitel berättar han om kyrkoherden Zackarias Munck och hans familj, Petrus Muncks familj, Professor Ederhard Zackarias Munck af Rosenschöld, Lagmannen Jan Munck af Rosenschöld och hans familj, Akademiadjunkten Samuel Munck af Rosenschöld, Fil. doktorn Eberhard Munck af Rosenschöld, Konsuln Gabriel Munck af Rosenschöld, Presidenten Thomas Munck af Rosenschöld och hans familj, Professor David Munck af Rosenschöld, Fil. doktorn Nils Rudolf Munck af Rosenschöld och Fru Brita Catherina Lidbeck. Detta bildar bokens indelning. Av kapitelnamnen ser vi tydligt att släktmedlemmarna varit verk-

samma inom ämbetsverken av i huvudsak andlig och juridisk art. Flera Munckar har dessutom varit mycket framgångsrika. Men låt oss börja från början.

Släktens ursprung

Det första kapitlet bär rubriken Släkten Muncks ursprung och äldsta historia. Här berättar författaren om den danska ätten Munck och släktens förmodade frändskap med denna. Hit hörde den kände sjöfararen Jens Munck som det har skrivits fristående böcker om. Hans liv formade sig till ett sannskyldigt äventyr. Som tidigast kan denna släkt Munck (af Rosenschöld) föras till bröderna Johan och Marcus Antonii i Malmö under senare delen av 1600-talet. De var förmodligen söner till skepparen Tönness Marcussen. Den nu levande ätten härstammar från Johan Antonii (el Tönnessen) Munck som sedermera blev klockare i Riseberga församling och avled 1719, 57 år gammal.

Sociala framgångar

Med biskopen Petrus Munck börjar familjens sociala framgångar. Han var gift två gånger, först med Anna Christina Bring (enl förf. syster till professor Sven Lagerbring)¹ och andra gången med Ulrica Eleonora Rosenblad (dotter till professor Rosén, sedermera Rosenblad). Det var barnen med den andra hustrun som skulle komma att nå vuxen ålder. Via släkten Rosenblad kan inresset för naturvetenskap och medicin kanske spåras hos sentida Munckar.

Ett äventyrligt liv

Låt mig dröja något vid Fil doktor Eberhard Munck af Rosenschöld. Efter läkarexamen 1839 medföljde han på den Oxehufvudska sjöexpeditionen till Sydamerika. Detta var från början ett mycket äventyrligt företag som slutade med att Oxehufvud 1841 sålde fartyget i Argentina och stannade kvar som affärsman i Montevideo. Som ett kuriosum kan omtalas att förste styrman ombord var från början A O Wallenberg, grundaren av Stockholms Enskilda Bank. Wallenberg blev dock tidigt osams med Oxehufvud och lämnade expeditionen redan i Lissabon.

Eberhard Munck af R. stannade kvar i Sydamerika och etablerade sig i Paraguays huvudstad Asuncion. Här arbetade han som naturforskare och säkerligen också som läkare. När korvetten Carlskrona 1846 besökte länderna vid La Platafloden tog den ombord det mesta av Eberhards samlingar för att föra dem till Sverige. Tyvärr gick fartyget under i Karibien under hemresan och naturaliesamlingarna gick förlorade.

Eberhard Munck af Rosenschölds liv fick ett tragiskt slut under ett av de många krigen i regionen. Han tillfångatogs under kriget 1869 mellan Paraguay och grannländerna Argentina och Uruguay. Detta krig lärha varit ett av historiens blodigaste. Platsen för hans grav är okänd, men det finns en del berättelser som har upptecknats om hans tillfångatagande och strapatser innan han avled på våren 1869.

Forskararbete

Hur författaren till dessa släktanteckningar lyckades samla ihop en del intressanta böcker och handlingar efter en gren av

släkten är spännande att ta del av. Det var efter Professor David Munck af Rosenschöld (1786-1840) och dennes familj han antikvariskt kunde köpa en större samling tryck och an-teckningsböcker. Bland ättlingarna inom denna gren av familjen finns flera som kan räknas till släktens "svarta får". Att författaren inte väjer för uppgifter kring dessa medlemmar i släkträdet måste räknas honom till heder. Här återfinns flera original i persongalleriet, både manliga och kvinnliga.

En nordisk näktergal

Med internationella Kvinnodagen nyss passerad får jag här slutligen något dröja vid slutkapitlet i denna bok, det om Fru Brita Cathrina Lidbeck (1788-1864). Hon var Petrus Munccks och Ulrica Eleonora Rosenblads fjortonde barn. Båda föräldrarna var döda då hon fyllde 15 år och 19 år gammal gifte hon sig med Professorn och universitetsbibliotekarien Anders Lidbeck.

Brita Lidbeck var känd för sin vackra sångröst och när den italienska sångerskan Angelina Catalani 1827 hört henne yttrade hon hänryckt: "Madame! Jag har aldrig förrän nu föreställt mig att näktergalar kunde födas så nära polcirkeln. Men varför endast sjunga i denna kalla Norden? Varför beröva det övriga Europa njutningen af Er härliga, Er utomordentligt sköna röst. Varför inte skörda lagrar även utom Norden?"

Hon blev änka redan 1829 och makarnas enda dotter Clara (1809-80) gifte sig med kammarskrivaren Anders Peter Sandström. Denne blev sedan landshövding och 1847 adlad med namnet af Sandströmer. Släkten Sandström härstammar från smeder inom Tabergs bergslag.

Sammandrag

Munck af Rosenschölds släktförening har här stött utgivningen av en ovanligt trevlig och lättläst bok om några äldre medlemmar inom släkten. Det typografiska ger även ett trevligt intryck med hårda pärmar och

adelsbrevet fritt arrangerat som illustration på omslaget.

Lars Olof Lööf

¹ Enl Elgenstierna: 'Svenska ättertavlor' var Anna Christina Bring brorsdotter till professor Sven Lagerbring. Red. anm.

EN UNIK BOK OM ÖCKERÖÖARNA, TORSLANDA OCH BJÖRLANDA

Havet var vårt liv - havsbruk och sjöfartssläkter på Öckeröarna och Västra Hisingen från äldsta tid till 1700-talet, av Henrik Karlsson. ISBN 91-630-4048-4.

Henrik Karlsson - distriktsläkare i Tvååker - har forskat om sin faders hembygd och skrivit en mycket innehållsrik bok om denna intressanta men för många kanske mindre kända del av Göteborgs omgivningar. Låt mig först som sist säga att jag är imponerad av det forskningsresultat som här presenteras.

Man kommer i rätt stämning redan när man läser Evert Taubes sång om Bohuslän, varmed boken inleds. - Författaren har angivit syftet med boken så:

- 1) presentation av det tidigare föga uppmärksammade tullräkenskaps- och båtsmansmaterialet
- 2) sammanställning av litteratur från 400 år om allt som rör havet som näringskälla, samt
- 3) nya rön om släkter och personer främst på Öckeröarna, i Torslanda och Björlanda och hur de var engagerade i havsbruket.

Den tid som boken handlar om är - som framgår av bokens undertitel - fram till 1700-talet, närmare bestämt 1720.

Det är framför allt de gamla tullräkenskaperna, huvudsakligen danska men också några svenska, som varit det källmaterial som författaren använt sig av. Bl a har läst 20 filmer öresundstullräkenskaper, kyrkoräkenskaper och andra kyrkoböcker, kvittantiarumsbilagor, mantalslängder och domböcker. I allt har förf. gått genom 142 filmer, ett gediget dagsverke bara det! - I flera tabeller kan man ta del av ett sammandrag av tullräkenskaperna. Som exempel på vad sammandraget kan upplysa om tar jag Anders Eriksson i Kalvsund som 13/8 1638 forslar 6 läster timmer från Uddevalla till Stralsund och Anders Håkansson från Hisingen som 20/6 1609 forslar borgargods (?) till okänd mängd till Nylöse, i sistnämnda fall med Öresund som tullort. Och Bryngel Olsson från Kalvsund (de festa av skepparna hörde hemma i Kalvsund) fraktar 1630 bly från Bohus till Lübeck. De flesta transporterna gäller timmer.

För vetenskapen (t o m vetenskapen) om sjöfartsnäringen för den beskrivna regionen torde författarens dokumentation ur

tullräkenskaperna få ett, vågar jag påstå, mycket stort värde.

Ett centralt motiv i boken är att skildra den allmänna historien genom livet i en socken, här bl a Öckerö, och de enskilda människorna i den.

För släktforskare särskilt intressant är de uppgifter om släkter inom den beskrivna bygden som utforskats. Även här har förf med tullräkenskaperna som basmaterial, kompletterat med andra källor, åstadkommit flera släkttavlor. Släkterna redovisas under ifrågavarande ö eller hemman, t ex Bovik och Sunnebacken på Nolö, förut troligen en ö, numera en del av Björkö, Kalven m.fl. Slakten eller släkterna Gadd, gammalt släktnamn med anknytning till Västra och Östra Hisingen, redovisas särskilt. Personregister och släkteregister kompletterar släktöversikterna och gäller för hela boken. Även

yrkes-, ort- och sakregister underlättar för läsaren att finna det han vill få svar på i boken.

Det nu sagda har jag särskilt fäst mig vid då jag läst denna bok. Jag attraheras också av de många fina teckningarna av båtar jämte mycket annat som författaren illustrerat boken med. Och så har förf gjort en särskild kulturgärning genom att sammanställa all litteratur om allt som rör havet som näringskälla.

Boken, som kostar 290 kr inkl moms, kan köpas direkt hos författaren med denna adress: Henrik Karlsson, Villagatan 9, 432 44 Varberg. Jag rekommenderar envar som vill berika sitt genealogiska eller hembygdsbibliotek att köpa denna, jag upprepar det gärna, unika bok.

Johan von Sydow

NYA MEDLEMMAR EFTER DEN 1 OKTOBER 1995

Ahlberg, Bertil	☒ Gotthemsgatan 51, 603 80 Norrköping ☎ 011/185811
Bränning, Ulrica	Box 10, 430 85 Brännö
Clase, Lars och Solveig	Hammargård Säteri, 434 98 Kungsbacka 0300/10075
Ericsson, Dagny	Dalavägen 81, 426 68 V Frölunda 031/295908
Hällqvist, Sture	Iskällareliden 12 A, 416 55 Göteborg 031/404047
Johansson, Bertil	Ernst Torulfsgatan 17 B, 416 73 Gbg 031/210879
Karlsson, Ronald	Berättelsegatan 42, 422 42 Hisings Backa 031/512928
Köllerström, Marianne	Fixhult 7386, 434 97 Kungsbacka 0300/23013
Larson, Margareta	Arvesgårde 7, 417 44 Göteborg 031/551413
Lindström, Göran	Masthuggsliden 12, 413 18 Göteborg 031/120555
Linhardt, Bertil	Svealiden 3 A, 431 39 Mölndal 031/163046
Löfgren, Karl	Kavaljersgatan 22, 422 48 Hisings Backa 031/527856
Rexius, Martin	Gustaf Dahléns väg 16, 443 34 Lerum 0302/17966
Rinman, Eva och Tom	Sjömilsgatan 18, 421 37 V Frölunda 031/452540
Rinsell, Per Gösta	Hedlundsgatan 2-4, 413 21 Göteborg 031/180232
Skoglund, Lars	Lillatorpsgratan 9 B, 416 55 Göteborg 031/215464
Strömberg, Per-Olof	Tunnevik, 471 73 Hjärteby

VÅRA LÄSARE EFTERLYSER

Essan Gradhman söker

☛ uppgifter om släkten **Gradman** som ju var etablerad i Göteborg. Söker i 1:a hand uppgifter om personer utanför Gustavi och Kristine församlingar i Gbg. Vart tog t ex **Johannes Gradman** vägen efter sitt giftermål med Malin Natt och Dag år 1802?

Var är **Carolina Gradman** född? Hon gifte sig 1847 med skepparen Zackarias Hero på Lilla Röd i Thorsby. Hon uppges vara född 1818 11/3 i Ör enl flyttningsattest eller 1819 enl hfl. Hon har inte kunnat återfinna henne i något av de Ör som finns upptagna i "Rosenberg".

Alla uppgifter om **Maria Skansberg** född **Gradman** som dog 1814 på Domsö. Sökaren är tacksam för alla upplysningar gällande släkten Gradman.

Hans Ganstrand söker

☛ uppgifter om följande personer:

1. **Johan Edvard Gillerstedt**, bagare, f 1810-03-10 eller 03-16 eller -05-10 i Göteborg (?) död 1905 i Fiskebäckskil.
G 1 1845-185(3) G 2 1860 i Ödsmål.
Han fanns 1854-56 i Grundsund, 1856-63 i Nösund Tegneby, 1860-61 Uddevalla, 1861-? Kville, -1871 Bottna, 1871- Fiskebäckskil.
2. **Hagobert Gillerstedt**, hovrättskommissarie, stadsfiskal i Göteborg, f 1719-09-29 i Uddevalla, d 1783-01-02 i Göteborg.
Hans hustru Catharina Elisabeth Ödman f ca 1714 i Göteborg, levde 1790, deras son
- 2.1 **Johan Gillerstedt** f ca 1750 d 1818 i Göteborg.
Hans hustru Anna Christina Werling f ca 1748 d 1820, deras son
- 2.1.1 **Carl Henrik Gillerstedt**, notarie i Göteborg, f 1783-11-29 i Göteborg d 1834-01-18 i Göteborg.
Hans hustru, G 1808, Anna Elisabeth Tholander f 1786 i Göteborg (?) d 1837 i Göteborg.

Hans Ganstrand har sökt i Gustavi, Karl Johan, Garnisonen och Kristine församlingar utan framgång och är tacksam för alla uppgifter om ovanstående.

Västanbladets redaktion emottager tacksamt alla upplysningar om ovan nämnda personer. För vidarebefordran till resp sökare och publicering i kommande nr av Västanbladet - adressera gärna svaren till: Elisabeth Ahldin Dahl, Gryningsvägen 73, 433 48 Partille. Tel 031/36 56 43.

Klostret i Einsiedeln

av Per Liljeström

För en del år sedan deltog jag i den internationella IOGT-kongressen i Zürich. Vi var rätt många från Göteborg, och en av Globresors bussar gick från Västerås över Västkusten via Helsingör och Rhendalen till Schweiz.

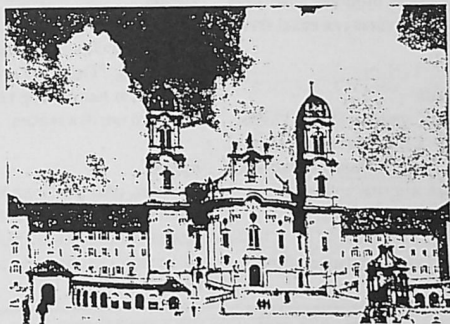
Vår reseledare Gunilla Zimmerman är alltid mån om att resenärerna skall få ut så mycket som möjligt av resan. Därför planerar hon alltid för dagsturer med bussen kring kongressorten. Det är om en sådan utflykt jag skall berätta.

Mer än ett tusen år

Goda vänner till Gunilla hade ordnat med visning av det stora benediktinklostret i Einsiedeln, som är ett av Europas äldsta kloster och kan härledas till år 828. Broder Ephrem blir vår ciceron.

- Eremiten den helige Meinrad anses ha grundat klostret; men grundare i egentlig mening är den förste abboten Eberhard (d 958) och biskop Benno av Metz (d 940). Broder E. berättar att det troligen var på 1400-talet som det nuvarande klostret började byggas. De tidigare kapellen förstördes av bränder vid flera olika tillfällen.

- Åren 1674 till 1684 byggdes stora delar av klosterkyrkan under ledning av Hans Jürg Kuen från Bregenz. 1704 inleddes en omfattande renovering av både kloster och kyrka. Abbot var då Markus von Roll och för planeringen svarade broder Kaspar Moosbrügger från Au i Bregenz-skogen. Flera gånger därefter har kyrkan renoverats, och även nu pågår en omfattande renovering som har hållit på i tio år och skall fortsätta i minst femton år till.

Benediktinklostret Maria-Einsiedeln.

Benediktinklostret Maria-Einsiedeln (Nordisk Familjebok).

- Klostret har nu 90 munkar och 37 noviser, berättar broder E. Vi driver en skola med ca 400 elever, varav 133 är inackorderade. En tredjedel av lärarna är munkar. Klostret är till stor del självförsörjande. Vi har olika sorters odlingar och flera verkstäder - allt sköts av munkar och noviser.

Böcker, massor av böcker

- Här i vårt bibliotek har vi 30.000 band, och det är ungefär 1/5 av alla våra böcker, fortsätter vår kunnige ciceron. Vi täcker alla områden från kyrkolitteratur till historisk litteratur. Den äldsta boken vi har är från år 820. Det är en handskreven kopia från klostret i Reichenau. Vi har en korallbok med de första försöken till noter, och den är från tiohundratalet. Vi har också flera böcker på pergament från 1300-talet. Men dessa handskrivna böcker är ändå bara en bråkdel av alla. Vår äldsta tryckta bok är från 1468, dvs samma år som Gutenberg dog.

Det förvånar den lyssnande skrivaren att nyckeln till klostrets bibliotek med dess oersättliga skatter förvaras i en enkel skrivbordslåda.

Kyrkan repareras

Vi vandrar nu - genom långa klosterkorridorer - till kyrkan, som är otroligt magnifik. Hur har man kunnat utsmycka koret med dessa enorma mängder guld? Funderingarna blir obesvarade.

- Vi har på grund av reparationerna måst

stänga stora delar av kyrkan, berättar broder E. Byggnadsstilen är till största delen barock i guld och vitt, men ett marmorkapell med Den Svarta Madonnen (en urgamal Mariabild som röken från alla ljusen har färgat svart) är i rokoko med massor av färger och guld på stuckaturen. All marmor är inte äkta vara. Endast altaret är av marmor, allt annat är 'bara marmorerat'. Den största kupolen är 40 meter hög med en lanternin på toppen. Orgeln är 65 år och har 9.200 pipor fördelade på fem platser i kyrkan.

Andakter

- Varje dag håller vi bön fem gånger. Det är klockan 5.30, 7.30, 12.00, 16.00 och 20.00. Efter bönen kl 16.00 har vi sångstund i Madonnans kapell, och eftersom klockan nu är några minuter före 16.00 hälsar jag Er välkomna till bönen och sången, slutar den trevlige broder Ephrem.

Tanke

- När vi var i klostret fick jag en hädisk tanke, säger Gunilla då vi kommit ett stycke på hemväg.: "Det är väl synd att en så charmig man är munk!" Jag vet att Gunilla inte är ensam om den tanken.

Epilog

Artikeln, som publicerades i Nykterhets-PROFILEN 1986, skickade jag till broder Ephrem. Han svarade med ett kort till julen på samma charmerande sätt som vi upplevde i klostret.

SÄLJES - SLÄKT OCH HÄVD

1967 - 1989 23 årgångar 60 exemplar. I skick som nya. Pris 600:- kronor.
Kontakta AnneMarie Engström Claesson Tel 031-51 46 08 eller 0534-280 18

FRÅN GAMLA GÖTEBORG

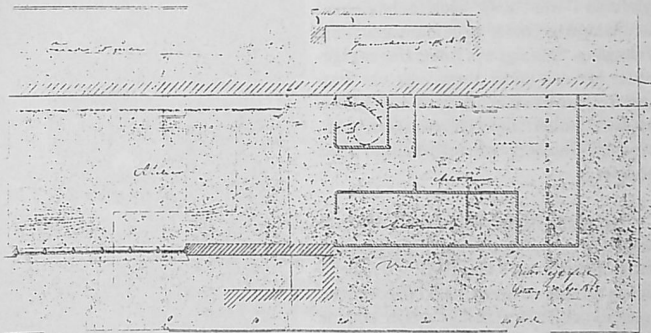
I min serie om fotograferna i Göteborg på 1800-talet, skriver Lars Olof Lööf, väljer jag denna gång att beskriva en enstaka ateljé - den som var belägen på Östra Hamngatan 18 (= 8 Roten 18-20).

Det var en ganska alldaglig ateljé som kom att hysa många yrkesmän från och med 1863. Den låg på en adress som man då troligen kallade ganska ocentralt eller i alla fall speciell. De flesta andra fotografers valde vid den här tiden ateljéadresser på i första hand Södra Hamngatan (vid Brunnsparken) eller på Drottninggatan. Tidigare hade fotograferna ofta etablerat sig längs Nya Allén i friliggande träbyggnader.

För ovanlighetens skull publicerar jag här i stort sett allt tillgängligt material kring denna fotoateljé. Det ser ut enligt följande:

- Ritningen till en ateljé i detta hus utfördes av Victor von Gegerfelt den 30 april 1863. Ritningen är mycket detaljerad och i ganska stort format. En spiraltrappa, kanske enbart en "reservutgång", ledde upp till ateljén på fastighetens vind.. Som brukligt vid den här tiden är dess utrymmen ganska begränsade; de utgörs av tre rum: själva ateljén (med glasväggen för norrljuset), arbetsrum med överljus och ett mörkrum.

Ateljéns fönster var belägna på gårdssidan. Ritningen fastställdes av magistraten den 1 maj samma år. Av förändringsritning till fastigheten 1874 framgår att ateljén hade uppgång från ett trapphus som var gemensamt för hela denna flygel. Fortfarande när förändringsritningar gjordes i april 1906 av Gustaf Johansson var ateljén kvar på sin ursprungliga plats.

Victor von Gegerfelts ritning till fotoateljé dat 30 april 1863

Följande fotografer har varit verksamma här: Smith & Strömberg 1863-64, N Smith 1864-66, J P Pettersson 1867, Gustaf Tranchell 1867-68, Waldemar Dahllöf 1868-87, Gösta Florman 1886-87, C Hj Leverin 1888, Herman Tunell 1889-90, Berndt Fredblom 1894-95 och Lotten Sjöberg 1896.

Nästan alla fotografer i denna ateljé är enbart kända som porträttörer och just arbetande inomhus i sin "verkstad". Ateljén låg som jag inledningsvis skrev något ocentralt, men ur en annan synpunkt mycket strategiskt - den låg nära Postgatan som var emigranterna gata under 1880- och 1890-talen. Säkerligen erhöll ateljén många besökande kunder under dessa år just på grund av detta.

I närheten, på själva Postgatan och nummer 41 där, låg sedan 1858 en annan fotoateljé. Även här var fotograferna verksamma till in på 1890-talet. Till skillnad från fotograferna i "vår" ateljé hade fotograferna i denna konkurrerande ateljé inte någon större framgång. Ständigt nya fotografer engagerades här och under långa tider var Postgateateljén obemannad. Sista möjligheten att få sitt porträtt taget före resan över Atlanten var i Göteborg och troligen just i dessa ateljéer.

De första fotograferna som etablerade sig på Östra Hamngatan var **N Smith** och **A E Strömberg** den 7 maj 1863. Vid ungefär denna tid slog de första visitkortsporträtten igenom och väldigt många ateljér började då sin verksamhet. Tyvärr har det varit mycket svårt att få några persondata om de första fotograferna här. Läsarna har kanske

några att förse författaren med? Att J.P. Pettersson - dvs troligen J P Peterson (Göteborgs musei fotograf) - skulle ha varit i denna ateljé finns bara en enstaka uppgift om!.

Efter kanske en något skakig början på 1860-talet med flera innehavare, kom ateljén under väldigt många år att drivas av **Waldemar Dahllöf**, som jag har uppehållit mig vid förut. Dahllöfs extrema framgångar som fotograf kan säkerligen delvis tillskrivas denna ateljés ovanlig läge under emigrantepoken. Av hans bouppteckning från 1935 kan vi tydligt se att Dahllöf i hög grad lyckats i yrket.

Stockholmsfotografen **Gösta Florman** (1831-1900), som var mycket framgångsrik i huvudstaden, försökte här etablera enfilial under åren 1886-87. Det var hans söner Bror och Ernest Florman som stod

HERMAN TUNELL
Elev af Kejsersl. Kongl. Hoffotograf
G. LECHLEITNER i München.

GÖTEBORG
Ö. Hamngatan 18

upptagna på adressen under dessa år. Den äldre Florman är en mycket spännande fotograf och en av initiativtagarna till Svenska fotografernas förbund 1895 och dess förste ordförande. Att Florman i så hög grad slog igenom som fotograf och också blev hovfotograf kan säkerligen tillskrivas hans yrkesmässiga förtjänster, men en bidragande orsak var möjligen också hans äktenskap med Hulda Sofia Christina Munck af Fulkila (1828-1906) och därigenom frändskap med kungahuset.

Under **Herman Tunells** tid som fotograf här åren 1889-90 får vi på porträttens kartonger den intressanta upplysningen att han varit -"Elev af Kejsersl. Kongl. Hoffotograf G. Lechleitner i München".

Den sista av mig kända fotografen här var **Lotten Sjöberg** 1896. Hon var göteborgska och född i Christinae församling den 17 aug 1874. Ej heller beträffande denna fotograf har jag egentligen några ytterligare detaljuppgifter från hennes yrkesverksamhet.

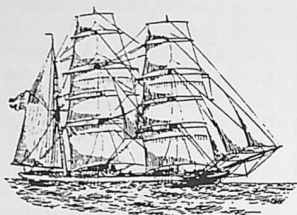
¹ Maja Kjellin: Östra Nordstaden. En stadsdels historia från grundläggningen till nuvarande tid (i Göteborg Förr och Nu, nr VIII) Göteborg 1973, s 111.

† Gunnar Jedeur-Palmgren och Ingvar Oijens har avlidit

Våra medlemmar, f vice amiralen och tillika hedersledamoten Gunnar Jedeur-Palmgren och f droskägaren Ingvar Oijens har nyligen gått bort. Minnesord i nästa nummer av Västanbladet.

TRE SJÖKAPTENER del V

av Annika E. Hulander

Följande loggboksutdrag mm är en fortsättning på avsnittet i föregående nummer (96/1).

Kapten Ernst Palm förde skeppet Prima från Göteborg till Luleå: 11/8 1899, Göteborg. "Bänt segel, förstöckat segel och så vidare. Tagit in barlast med sjöare från land."

18/8 bogserades Prima bort till Vinga, för att därifrån ta sig till Luleå, dit hon anlände 6/9. Efter att ha fått lastrummet iordninggjort bogserades hon till lastplats: "Förtöjde m. båda ankare och 35 famnar kätting på hvardera förut samt tvenne kablar i land akterut. Lämpat stenbarlasten akter för att få fartuget på begörig trim för trälasten."

12/9: "Målat vattencistärnerna, haft loss en del segel till torkning. Klarat upp vidare i runnet, spolat inombords. Fått en

pråm plank och 28 st hjelkar till sidan, på aftonen." 15/9: Vinden sydlig med mulen luft och litte regndusk. Tagit ned öfra stormärsrån som var något rutten, tagit ut akterportten, och in tagit ofvan nemde hjelkar som ej kunde intagas genom bogporten, ingen stufvare varit synlig för dagen!"

Följande dag kunde inget lastas pga regn, men en hel del ved bars ombord. Regnet höll i sig, man lastade från täckta pråmar men lasten blev ändå något våt. 25/9 hade man lastat som vanligt. Klockan var efter 6 och arbetet slutfört. 2:e styrman stod "i begrepp att bringa en pråm iland som låg något opassligt vid fartuget - bad därför jungman C A Skarin vara sig litte behjelpig att göra fast en ända på nemde pråm. Jungman Skarin samtöckte härtil men blef förnäskad av kamraterna i skansen att gå på däck efter kl 6 och göra minsta handräckning, ty om han så gör får han stryk och häraf uppstod ordväxling mellan 2:e styrman och manskapet som kom på däck och var Storkäffliga och utläfva ondt, matrosen A P Andersson var i teten och lättmatros C A Danielsson förde ordet hvilka gjordt sig förtjent att få näpst efter lag vid dyligt uppträde."

7/10 avseglade Prima från Luleå med en last av 10775 plankor och 28 bjälkar. Destinationen denna gång var Gibraltar. Nere vid Skåne blåste det upp till storm. På em. 24/10 var det "mulen byluft, hög brytande sjö, mycket öfverspolning, fartyget arbetar hårdt. Kl. 3 kom en brottsjö öfver styrbord sida som bräckte styrbords räck och en del stötter i det samma, samt en livbåt, och en lanntärneskärm skadades". Senare på kvällen sökte Prima skydd i lä av Bornholm. Man ankrade vid Falsterbo och fick ordnat riggen och det räcke som gått sönder, och kunde ge sig av efter ett par dar. Man lodade nu ofta - mest var det sand- eller snäckbotten, någon gång lera.

Det var fint väder och jämn vind fram till slutet av december då både storm och orkan antecknades: 28/12 "Halforkan med hög våldsam sjö och byig regnluft. Kl. 1 halsat rundt för babords halsar. Fartyget arbetar hårdt. Hårda regnbyar samt elektricitet på topparne och rårnäckarne". Men vädret blev lugnare. Så småningom sattes alla dragande segel för att man skulle kunna komma någonstans.

6/1 1900 ankrade Prima i Gibraltors hamn. Under de närmaste dagarna lossades lasten, några män förstyckade segel och två ton vatten bars ombord från vattenbåten. Tre män koltjärade utombords, och barlast fördes ombord. Prima lämnade Gibraltar för St Ybes.

4/3 inträffade det en olycka ombord.: "Inntagit tre läktaremed saltt samt utlossat

all barlasten. Kl. 3,30 skedde en olyckshändelse att stewarden fall ned i rummet ochskada sig så han måste bringas till hospital var han fortfarande är." I marginalen har Ernst tillagt: "Anmärkas bör angående Stewarden att ingen var närvarande vid tillfället då han föll ned i storluckan der salt hade intagits, och han observerades vara något drucken förut." Ett par dagar senare återvände stewarden från sjukhuset och avmönstrade. Ingen kock fanns att få vid tillfället, men jungman Larsson skötte matlagningen så länge.

15/3 avseglade Prima med destination Söderhamn. Hon hade god vind under hela vägen. 12/4 fick hon bogsering från Vinga in till Klippan, där hon förtöjde. En del av besättningen avmönstrade och ny kom till för fortsatt resa till Söderhamn.

En tid senare ankrade Prima på Helsingörs redd: "för inväntande af öppet vatten i Söderhamn. Folket sysselsatta med segelsömnad samt diverse skeppsarbeten." Besättningen spolade också däcket och oljade stänger och mast. Jungman Klas Skarin blev "tillfrågad af Kapten om han ville sköta kockplatsen på fartygets förestående resa till lossningsplatsen, som blef bestämd Söderhamn, samt blef lofvad af Kapten förhöjning af hyran i den mån han sköter sitt åliggande. På dessa villkor svarade Skarin ja dertill, om ej Kapten kan få någon annan att koka". En annan jungman mönstrades i Skarins ställe.

Vid mitten av maj anlände Prima till Söderhamn. En ny kock trädde i tjänst. Man lossade salt åt ett par grosshandlare i staden. Därefter lastades pitpropps - gruvstötter. Vid ett tillfälle hade en flotte propps fastgjorts vårdslöst och efter en stund: *"såg styrman ett större antal propps flyta långt nere i lä om fartyget."* Timmerman tjärade däck, och ved och vatten bars ombord.

Den 6/8 anlände Prima till Sunderland, England, efter nästan en månads resa. Lossningen av gruvstöttorna utfördes bl a med kran genom storluckan. Därefter lastades fartyget med kol. Ännu en olycka inträffade. Lots kom ombord för att: *"förhåla fartyget till kolsprutan. Kappan på akterluckan var strax förut avtagen och en stege var nedsatt i akterluckan för att Kapten och Timmerman skulle gå ned och efterse att allt i akterrummet var ordentligt för kollastens intagande, samtidigt som stegen nedsattes i rummet höllen man på för att göra en lanterna i ordning, för att sättas vid stegen."*

Lotsen hördes då komma midskjepps vid fartygets reling. Timmerman stannade hela tiden vid luckan äfven en annan man stod i dess närhet, som lotsen närmade sig luckan ropade timmermanen åt honom 'look out' för luckan, men lotsen brydde sig inte om honom, utan sprang istället i luckan och föll så ned i rummet. Ögonblickligen sändes folk ned med vatten, som slogs öfver hans hufvud och stark

spiritus att hålla under näsan, han vaknade då genast till medvetande och började tala. Han halades då varsamt upp och fick vid uppkomsten på däck några droppas Cognach och vatten. Båt på land var då klar, i den nedfirades han och var då tvenne docklotsar behjelpiga, att få honom i land och upp till Hospitalet. Han var hela tiden vid full sans. Oförklarligt är huru olyckan kunde ske, då utafmudderverkets bloss och lycktor i land på däck var så ljusa, att bref utan möda kunde läsas. Tillfölje ofvanstående sanningsenliga förklaring fritager jag mig sjelf, min besättning, samt fartyg och last, för någon skuld till olyckan.

Sunderland den 22 Augusti 1900

EFA Palm Befälhafvare

Väl framme på lastplatsen i Sundsvall rullades stenbarlasten i fartyget förut för att man skulle kunna komma åt en läcka i aktern, och få denna över vattnet. Lasten som sedan fördes ombord var delvis våt av regnet - prämarna hade inte varit ordentligt täckta med presenningar. I början av november var lastningen slutförd och Prima fördes ut på öppet vatten för färd till Cartagena på Spaniens Medelhavskust. Precis som sin svärmor skulle Elin Amalia få barn under resans gång - en barnmorska hade hämtats i Sundsvalloch fanns nu till hands.

Resan gick bra, man hade god vind, och i Engelska kanalen blåste det upp ordentligt 10/12 pejlades för första gången East

Ombord på Prima från Göteborg

Kapten Ernst Palm med hustru Elin Amalia Olofsson och barnen, från vänster Henry, Goodwin och Elin, längst till vänster barnmorskan. Fotot taget i Medelhavsområdet av kapten Glückstadt från Bergen den 8 maj 1901.

Goodwin Sands fyr i väst. Två dagar senare föddes ombord på skeppet Ernsts och Elins tredje barn, en son som fick namnet Ernst Goodwin Anton. I loggboken skriver Ernst: "*ojemn frisk bris med delvis klar luft.*" Sista januari anlöpte Prima Cartagenas hamn. Loggboken uppvisades på Svenska och Norska konsulatet och stämplades.

På väg till St Ybes ankrade fartyget utanför Gibraltar för att fylla på proviant

och vatten. I St Ybes fylldes sandbarlast på, och 40 buntar rör fördes ombord, även salt och mattor. I början av maj begynte återresan till Norden - till Helsingör. Vädret var växlande - än stiltje, än åska då alla småsegel sattes. Loggboken slutar torsdagen 23/5 1901. Anteckningarna då lyder: "*lätt tjocka och disig luft.*" Vi har ingen fortsättning, men det verkar som Prima kom säkert fram!

Utöver de loggböcker jag nyss gått igenom finns det två kontoböcker, från skeppen Solon, Charlotte och Prima, åren 1888-1901.

Ur dessa kan man bl a utläsa lönerna för manskapet. Åldern finns tyvärr inte med - den stod i deras sjömanböcker.

En 1:e styrman tjänade	ca 70 kr/mån
en matros	ca 47 kr/mån
en lättmatros	ca 35 kr/mån
en jungman	ca 27 kr/mån
en steward	ca 50 kr/mån
en timmerman	ca 55 kr/mån

Endast en kvinna förekommer i listorna. Kokerskan Kristina Kålström mönstrade på i Sundsvall i augusti 1901. Efter en resa till Bristol mönstrade hon av samma år på julafton i Stockholm och kvitterade då ut 177:45.

Besättningen kunde köpa varor genom att ta förskott på hyran. Några exempel på

vad som finns antecknat:

Sjöstövlar	17:00 kr
Islandströja	3:75
tobak	3:60
segelhandske och nålar	1:15
räknelära	2:25
läder till halvsulor	0:85

Avdrag på lönen fick man också för "doktor och medicin", tvål, spik, brevporto, socker, whisky. . . . Kocken fick betala för sönderslaget porslin. En matros köpte tre dussin apelsiner nere i Gibraltar, en annan en guldfisk i kupa i St Ybes! Man fick avdrag för böter och skulder, t ex om någon pga sjukdom måste hyra en man från land för att lossa eller lasta eller om man tagit frukt "på kredit" från lastrummet.

Styrman C J Clase köpte en madrass - han var tydligen inte nöjd med komforten ombord.

Fortsättning följer.

Annika har sänt oss följande glada bidrag:

1. Två norrmän emellan på ett sjukhus:
 - Du, vi måste vara släkt.
 - Varför det?
 - Jo, vi har ju samma syster!
2. Kal och Osborn var ute och strosade i Majorna då Osborn plösligt pekade upp mot ett fönster:
 - Du ser där som det är tänt?
 - Ja?
 - Där har jag släkt.

Detta tyckte Kal var synnerligen lustigt och försökte trots sitt dåliga minne att komma ihåg historien. En vecka senare promenerade han i kvarteren med Ada under armen och ställde samma fråga till henne.

- Ja, vad är det med det, frågade hon.
- Där har jag en moster.

Har Du, kära läsare, någon bra historia på lager så sänd den gärna till Västanbladet!

LANDET RUNT

Ur olika medlemsblad av Johan von Sydow.

Västanbladet fortsätter här att kortfattat redogöra för läsvärda och intressanta artiklar ur medlemsblad för släktforskarföreningar både i Sverige och övriga Norden. Redovisningen övergår på s 20 från år 1994 till år 1995. Medlemsbladen finns tillgängliga på VSGF:s bibliotek, Postgatan 4, Göteborg.

SÖDERSLÄTTSANOR. Söderslättis Släkt- & Hembygdsforskarförening.

Årg 5:6 och 5:7 innehåller enbart antavlor, om några av dem noteras att forskarna t o m angivit veckodagen för födelse-, vigsel- och dödsdag.

SÖDERTÄLJE-PROBANDEN. Södertälje släktforskarförening.

Nr 110, 1994. En bödelstaxa från 1736.- Curt Edelsvärd refererar innehållet i sin farfars farfars farmors (Magdalena Maria Noraeus) brev till sin 17-åriga dotter Sophia Magdalena Carpelan.- Elisabeth Thorsell skriver om 'Oäkta barn'.

Nr 111, 1994. Axel Thedvall skriver om 'Personalia i död- och begravningsböcker'.- Tor Flensmarck ger i en uppsats, 'Några medikament från den gamla goda tiden', besked bl a om att adamas, en sten som fanns i Indien, 'gjorde bäraren gladlynt, skyddade mot gift och twist och motverkade skuldsättning - en sten som vår tids människor borde leta'.- Och så redogöres för församlingar i Finland på svenska och finska.

Nr 112, 1994. Anna-Lisa Tempelman skildrar under rubriken 'En prästs lednadsöden på 1600-talet' kyrkoherden Per Corylanders (1641-1700) liv.- Erik Naumann skriver om 'Kyrkoarkivalier i Södertälje som tapeter'. (Att det finns luckor i Södertäljes kyrkoböcker kan man förstå!)

Nr 113, 1994. Ann-Marie von Melen skildrar i en notis 'Ett kvinnoöde i början av 1800-talet' (det avser Anna Renvall 1797-1831).- Marianne Falkenströmer redovisar sin forskning med de äldsta anorna i tolfte generationen.

ÅSBO SLÄKTBLAD. Åsbo Släkt och Folklivsforskare

1994:Nr2. Peter Borgelin skriver om 'Drängen som dränkte en hel hop snapphanar'. Händelsen utspelade sig i Röke socken som dock inte ligger i något av Åsbo-häraderna utan i V. Göinge.- Ingrid Lann ger oss ut på 'Torpvandring i Rösa by' i närheten av Klippan på gränsen till Ö. Ljungby.- En fotokopia av Borgeby kyrkas inventarium (Borgeby ligger i Torna härad i Skåne) visar hur noga kyrkoherden Severin Schlüter (1716-1797) redogjorde för sin kyrkas inventarium. S. var känd för sina krönikor om sina företrädare, omnämnt i ingressen till inventarium-texten.- På omslagssidan är en karta över de båda Åsbo-häraderna, skiljda åt genom Rönneå. Marginellt iakttar en gammal tingsnotarie i Norra Åsbo att Gråmanstorps socken var föregångare till Klippans församling och att den socken där större delen av nuvarande Åstorp ligger (i Södra Åsbo) heter Björnekulla, inte Björnekulla.

ÄTTLINGEN. Skövde Genealogiska Förening.

1994:1. Bo Carlsson beskriver under rubriken 'Om Självdeklarationen 1712' vilka besvärligheter skaraborgarna drabbades av under svåra ofärdsår.- I en artikel redogöres för den omfattande domboksforskning som Lars Hjelmström utför. Det gäller Kåkindis och Vadsbo härad i nordöstra delen av Västergötland.

1994:2. Bo Carlssons artikel från förra numret

'Om Självdeklarationen 1712' fortsätter. - Signaturen Johnny refererar från en lokalhistorisk konferens under rubriken 'Bönder och torpare under 1700-1800-talen'. - En bild av bron vid Vämb's kyrka strax väster om Skövde pryder omslagssidan.

ÖGF-LÖVET. Östgöta genealogiska förening.

Nr 36. I en osignerad artikel får man besvarad frågan 'Vilken service kan vi få från pastor-ämbetet'. - Och så får vi tips om hur man hos SVAR beställer mikrokort för i Brandförsäkringsverket (som tillkom 1782) försäkrade fastigheter. Kortnr. finns inte i SVAR:s vanliga kataloger utan i särskilda kataloghäften, i princip ett för varje län. Ett sådant blad kostar 20 kr/st och kan beställas hos SVAR.

Nr 37. Flera artiklar gäller soldatforskning. Bl a skriver Björn Lippold om 'Tio år med indelta armén' och Gunnar Rydberg om 'Östgötyrtare i Tjustr kompani'. - Yngve Lundquist skriver om en 'Östgötasläkt med anor i Finland' (Beijerhjelms), vars stamfader var Christian Wilhelm Beijer f 1685 i Viborg. - I en liten notis kan man läsa att ÖGF fått en skrift, Hildebrands ättlingar, där man återfinner i svensk arkivväsen och personhistorisk forskning välkända namn som Erik Hildebrand, Bengt Hildebrand och andra. - Torsten Ståhl skriver om sina anor i Bankekind, Kinda, Ydre och Tjust.

Nr 38. ÖGF:s lokaler och bibliotek presenteras av Hans Egeskog. - Två större antavlor är intagna, rubricerade Östgötska anor resp. Söderköpingsbor. - Hans Egeskog beskriver föreningsmedlemmarnas besök i Garnisonsmuséet i Linköping. - Geraldine Carlson i Coon Rapids i Minnesota skriver om Ellen (Elin) Augusta Vitell från Nykil, artikeln har rubriken 'Ett emigrant-öde'.

Nr 39. Kalle Bäck, historieforskare och docent, höll ett föredrag i ÖGF om sin forskning om torparna. Föredraget refereras av Hans Egeskog. - Karl Gustafsson i Söderköping redovisar 'Några

anteckningar om rusthållaren Magnus Emanuelsson från Linghem (1796-1867)'. Under rubriken 'Ett vackert eftermäle' beskrivs ur ett herdaminne prosten och kyrkoherden i Skeppsås och Älvstads soknar Petrus Nygrens levnad (1708-1788). Nu efterlyser man författaren till eftermälet. Kan någon VSGF-are lösa detta problem åt östgötarna? - 'Anor från Åtvid och Kättilstad' är rubriken på en i detta nr intagen antavla. - Bertil Södergren skriver om Andreas Thoreri (Gelsenius) i Tidarsrum, som brukade destillerade drycker till övermått och var en temperamentsfull präst.

1995

ALE SLÄKTFORUM. Ale släktforskarförening.

1995:1. Under den löpande rubriken 'Brott och straff' kan man läsa om den gamla kyrkolagens bestämmelser om lönskaläge och vilket allvarligt brott detta var (sederna förändras, kan man kanske säga) samt, oavsett brottets art, hur straffen, inte bara för lönskaläge, var utformade enligt lands- och stadslagarna. - Lars Hellgren skriver under rubriken 'Historien bakom en väg' vad domboken kan innehålla om tvister om en väg, här fråga om fastställande av en förening (dvs ett avtal) betr. en väg i Alvhem.

1995:2. Forts. i serien om 'Brott och straff', det handlar denna gång mest om fångar, regler om hur fångarna skulle behandlas, deras kost, gångskjuts mm. - Signaturen N.S. skriver om emigration. - En centralfigur i Ale härad, Jonas Alströmer, och hans släkt skymtar i den läsövning som såsom nr 3 i en fortlöpande serie redovisas.

1995:3. En osignerad (varför?) artikel handlar om 'Ale - en kulturbygd vid Göta älv'. Ur denna presentation av Ale tar jag fram två saker: Man redogör för att Ale under drottning Margaretas tid hörde till Stynaborgs län och diskuterar den olösta frågan var Stynaborg låg, var det i Grolanda i Starrkärr eller vid Säveån i Bälunge nordost om Alingsås? (Jag är inte främmande för att rösta på Bälunge-alternativet). Den andra frågan

gäller Kilanda säteri, som jag nyligen haft anledning att syssla med: Jag ifrågasätter om ägarlängden är helt riktig. Och betr. Östad säteri kan måhända tilläggas att barnhusverksamheten pågick länge, ända in på mitten av 1940-talet.- Nils Samuelsson har gjort anteckningar från släktforskar dagen i Vänersborg (den 12 nov 1944).- Ingela Hultgren redovisar ett utdrag ur Kilanda församlings räkenskapsböcker. Hon ger därmed ett gott tips om vad man får ut av sådana böcker!

ALINGSÅS SLÄKTFORSKARE. Alingsås Släktforskarförening.

1995:1. Gunnar Atmer uppmanar i en artikel: 'Slå vakt om de historiska baskunkaperna!'- Erik Thorell skriver om 'Årtal för släktforskare' med början 1280 då Alsnö stadga tillkom och slutar med 1991 då folkbokföringen överfördes till den lokala skattemyndigheten.- Nils-Olof Olofsson skriver om 'Sex år med soldatregistret i Älvsborg'.- Nils Marelius och Björn Fyrlund har gjort en sammanställning av 1900-talets kyrkobokföring.- Ove Nilsson skriver om horan i bondesamhället.

1995:2. Stellan Dahlgren svarar på frågan 'Hur var ekonomin på 1600-talet?'- John Hallqvist refererar under rubriken 'Rackarens historia avslöjad' för släktforskarna vad Eric Carlsson i Hol berättat i ämnet för Alingsås släktforskare. (Rackare var en person som skulle flå och gräva ned självdöda djur).- Anders Lindqvist i Patentbesvärshörsdomen besvarar frågan 'Får man heta vad man vill i efternamn?'- och Barbro Andersson i Hämösand skildrar 'En månghövdad skara - Om bondesamhällets drängar och pigor'.- Ett flertal recensioner fyller ut detta, som alltid när det gäller Alingsås släktforskare, innehållsrika nummer.

1995:3. Släktforskare i Alingsås kommun får tips om hur man är beredd att ordna med arkivering av släktforskningar i Alingsås museum, Kommunarkivet och Folkbrörelsernas arkiv i Alingsås.- 'Hur registreras en födelse?' lyder

frågan i forts.-artikeln om 1900-talets kyrkobokföring.- Ingemar Rosengren beskriver förutsättningarna för att kunna svära sig fri, en möjlighet som fanns kvar till 1948.- Märta Friedman frågar: 'Tattarna - vart tog de vägen?'- Matts Billgren ger tips om hur man forskar efter levande släktingar i allmänhetens terminal. Man kan alltså själv uppsöka ett skattekontor och i där tillgänglig dator få fram vad man önskar, Billgrens artikel är en god vägledning.- 'Måste nya namn låta svenska?' frågar Anders Lindqvist i en fortsättning av sin beskrivning om vårnamnrättslagstiftning.- Pontus Möller recenserar släktforskarförbundets årsbok 1994 under rubriken 'Arkivskatter - Riksarkivet och släktforskaren'.- Stina Gustavsson, ordf. i Sveriges hembygdsförbund, skriver om 'Ortnamnen - en viktig del av vårt kulturarv', detta med anledning av att Posten AB och Kommunförbundet uppmanat landets kommuner att ändra på adresseringen på landsbygden till att avse vägnamn och nr - alltså inga by- eller gårdsnamn längre.- 'Har Du haft ett riksråd i släkten?' frågar John Hallqvist och refererar Äldre svenska frälsesläkter, som utgivits av Ridarhusdirektionen 1957-1989 (band 1, häfte 1-3).

ALIR-ANOR. Forskarföreningen Alir, Söderhamn med omnejd.

1995:1. En osignerad artikel på omslagssidan handlar om Söderhamns gevärsfaktori, som fanns mellan 1620 och 1813.- I en notis nämns att en stor del av STORAS arkiv i Ljusne skift flyttas till bolagets arkiv i Falun.- En dikt av Sven Gunnar Ehne 'Om släktforskning' ger en lyrisk version av vad vi sysslar med i vår jakt efter 'rötter'.- Gösta Berglöw och Dennis Westlund ger ett litteraturtips i form av en redovisning av litteraturen om Söderhamn.

1995:2. Apotekare i Söderhamn från 1763-1970 beskrivs, en personhistoriskt värdefull redovisning av stadens apotekare under 200 år (artikeln är osignerad men källan är angiven: 'Sveriges Apotekarhistoria' av Ahlberg).- Redovisningen av litteraturen om Söderhamn fortsätter.

POSTTIDNING

B

Västanbladet

Postgatan 4 411 13 GÖTEBORG

**BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING**

Vid definitiveftersändning
återsänds försändelsen med
ny adress på baksidan (ej
adressidan)

Nästa nummer av Västanbladet utkommer i sept 1996

☛ **MANUSSTOPP DEN 10 juni 1996**

Manus insändes till expeditionen, Postgatan 4, 411 13 Göteborg,
eller till Elisabeth Ahldin Dahl, adr se sida 2.

VSGF:s BIBLIOTEK och EXPEDITION

Postgatan 4, 411 13 Göteborg, har öppet **torsdagar**

15/2 - 23/5 och 12/9 - 12/12 1996 kl 10.00 -14.00

Tel 031-13 12 26

Postgiro 24 23 85 - 3

Nya och gamla medlemmar välkomna!

☛ Under ovanstående perioder erbjuder VSGF medlemmarna
tillträde till biblioteket även:

onsdagar kl 11.00 - 14.00 (Maj Löfgren)

torsdagar kl 17.00 - 19.00 (efter överenskommelse med
Martin Bratt ring tel 031 - 52 21 81).